DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII DE APĂRARE A ROMÂNIEI

DEVELOPMENT OF THE INFRASTRUCTURE FOR DEFENCE OF ROMANIA

General (r) prof. univ. dr. Eugen BĂDĂLAN*
Colonel (r) prof. univ. dr. ing. Eugen SITEANU**

Este de domeniul evidenței faptul că infrastructura de apărare reprezintă o necesitate vitală pentru oricare națiune în contextul proceselor actuale de integrare europeană şi internațională. Asigurarea securității actuale atât la nivel european, cât şi la nivel național depinde de transformările generate de integrarea economică la nivel european şi de dezvoltarea economiei naționale; iar terorismul, corupția şi criminalitatea organizată, precum şi migrația masivă a forței de muncă determină noi riscuri şi amenințări. Ca urmare, se impune redefinirea conceptului tradițional de securitate prin luarea în calcul a riscurilor non-convenționale. Omenirea a ajuns la concluzia că interesele şi obiectivele de securitate ale statelor Uniunii Europene se pot realiza doar prin cooperare continentală şi internațională, deoarece nici un stat, oricât de puternic ar fi, nu-şi poate asigura singur securitatea.

Datorită proceselor de aderare la NATO şi de integrare în Uniunea Europeană s-au produs modificări substanțiale ale strategiei de securitate a țării noastre şi configurarea unui rol activ al României în cadrul celor două organizații pe baza asigurării resurselor necesare. Un obiectiv al acestei strategii îl reprezintă asigurarea infrastructurii pentru securitate (apărare), inclusiv pregătirea teritoriului, economiei şi a societății pentru a contracara cu succes riscurile şi amenințările la adresa securității (apărării) europene şi naționale. Sistemul de infrastructură teritorială eficient, compatibil cu cele europene reprezintă un element important în dezvoltarea României în cadrul NATO şi Uniunii Europene. De asemenea, amplasarea facilităților militare americane pe teritoriul țării

* Deputat, Secretarul Comisiei de Apărare din Parlamentul României, Preşedintele Secției de Ştiințe Militare din AOŞR; tel./fax: 021/3229165.

** Profesor univ. dr. ing., Academia Comercială, Satu Mare şi Universitatea Națională de Apărare „Carol I"; membru asociat al AOŞR; e-mail: esiteanu@yahoo.com

noastre începând cu luna decembrie 2005, aduce un spor de securitate României, în primul rând infrastructurii teritoriale.

Programele comunitare cu finanţare externă pentru infrastructura de apărare românească sunt numeroase. Analiza noastră vizează în primul rând situaţia economiei româneşti, a economiei de piaţă, a structurii de apărare, şi a efectelor care le au asupra securităţii interne, europene şi internaţionale. Prin demersul nostru vom cerceta modalitatea în care finanţarea asigurată de Uniunea Europeană sub forma programelor comunitare contribuie la mărirea potenţialului infrastructurii româneşti de a satisface nevoile de securitate naţională şi europeană.

Cuvinte-cheie: *infrastructura de apărare; integrare economică; migraţia masivă a forţei de muncă; riscuri şi ameninţări.*

Is obvious, infrastructure for defence represents a vital necessity for every nation in the context of actual processes of European and international integration. Provision of current security, both European and nationally levels, depends on the transformation generated by European economic integration, and by national economic development, and also terrorism, corruption and labor force migration of the determines new risks and threats.

Therefore, the redefinition of the traditional security concept is necessary by taking into account the non-conventional risks.

The mankind comes to the conclusion that the security interests and objectives of European states can be accomplished only by European and international cooperation because either state, no matter his power, cannot assure security by his one.

Owed to NATO adhesion and EU integration processes, important transformation of our country strategy and the configuration of Romania's active role within the two democratic organizations on the bases of necessary resources preservation. An important objective of this strategy is the assessment of the infrastructure for security (defence), including preparing the territory, the economy and the society in order to successfully counteract the risks and threats against European and national security (defence).

Keywords: *infrastructure for defence; economic integration; labor force migration; risks and threats.*

Este de domeniul evidenţei faptul că infrastructura de apărare reprezintă o necesitate vitală pentru oricare naţiune în contextul proceselor actuale de integrare europeană şi internaţională. Asigurarea securităţii, atât la nivel european, cât şi la nivel naţional, depinde de transformările generate de integrarea economică la nivel european şi de dezvoltarea economiei naţionale; iar terorismul, corupţia şi criminalitatea organizată, precum şi migraţia masivă a forţei de muncă determină noi riscuri şi ameninţări. Există astăzi o „triadă" deosebit de periculoasă, numită „criminalitate strategică", care reprezintă o combinaţie între terorism, corupţie şi criminalitatea organizată, concepută în

scopul subminării instituţiilor fundamentale ale statelor. Interferenţa terorismului cu grupuri ale criminalităţii organizate transfrontaliere în deosebi în domeniul migraţiei clandestine este dată de convergenţa obiectivelor vizate, printre care şi deteriorarea unor elemente ale infrastructurii de apărare. De aceea se impune realizarea urgentă a unui cadru juridic şi instituţional viabil pentru legitimarea şi asigurarea eficacităţii măsurilor de prevenire şi contracarare a noului val de terorism internaţional. În opinia noastră, pe teritoriul României, „criminalitatea strategică" vizează următoarele ţinte principale: simbolurile statale, locuri publice, obiective ale infrastructurii de apărare, în special cele militare, industriale şi energetice.

Ca urmare, se impune redefinirea conceptului tradiţional de securitate prin luarea în calcul a riscurilor nonconvenţionale. S-a ajuns la concluzia că interesele şi obiectivele de securitate ale statelor Uniunii Europene se pot realiza doar prin cooperare continentală şi internaţională, deoarece nici un stat, oricât de puternic ar fi, nu-şi poate asigura singur securitatea. Securitatea naţională, inclusiv securitatea infrastructurii de apărare, se poate asigura prin diminuarea vulnerabilităţilor şi a riscurilor şi prin prevenirea sau micşorarea ameninţărilor, ceea ce impune orientarea strategiei noastre de securitate naţională spre interior, pentru reducerea vulnerabilităţilor statului, precum şi spre exterior, pentru a acţiona cu forţe şi mijloace asupra surselor de ameninţare externe.

Datorită proceselor de aderare la NATO şi de integrare în Uniunea Europeană s-au produs modificări substanţiale ale strategiei de securitate a ţării noastre şi configurarea unui rol activ al României în cadrul celor două organizaţii pe baza asigurării resurselor necesare. Un obiectiv al acestei strategii îl reprezintă dezvoltarea infrastructurii pentru securitate (apărare), inclusiv pregătirea teritoriului, economiei şi a societăţii pentru a contracara cu succes riscurile şi ameninţările la adresa securităţii (apărării) europene şi naţionale.

Infrastructura de apărare trebuie să interacţioneze eficace şi eficient cu alte sisteme, să se transforme (modernizeze), operaţionalizeze şi să funcţioneze la parametrii de performanţă europeană în condiţii depline de securitate. Ea are particularitatea că se extinde şi în afara teritoriului naţional cu unele elemente proprii, dar totodată se conectează cu unele sisteme de securitate europene şi internaţionale.

Infrastructura de apărare constituie una dintre cele mai complexe şi mai vulnerabile infrastructuri ale unui stat mai ales în noul mediu de securitate şi în actualele condiţii de adoptare a noilor elemente de infrastructură şi de realizare a protecţiei acestora în cadrul unui sistem integrat, naţional şi european pentru executarea misiunilor internaţionale în cadrul UE şi/sau NATO.

Infrastructura de apărare conţine trei categorii de elemente: comune, speciale şi critice. Cele comune se referă la acele elemente care asigură construcţia şi funcţionarea la infrastructura civilă a sistemului. Sistemele/Infrastructurile speciale deţin un rol important în funcţionarea elementelor şi proceselor sistemelor militare (de apărare), conferindu-le acestora o capacitate de luptă sporită, calitate managerială înaltă, confort operaţional şi performanţă acţională. De obicei, infrastructurile de apărare speciale sunt infrastructuri de performanţă cu specific militar.

Infrastructura de apărare critică conţine unele elemente, subsisteme şi sisteme funcţionale şi acţionale civile şi militare (de exemplu ale categoriilor de forţe, ale SMG şi ale logisticii şi conducerii acestora), de care depind atât performanţa operaţional-acţională şi competitivitatea, cât şi stabilitatea operaţională, siguranţa în funcţionare şi securitatea proiectării forţei din domeniul apărării (sau securităţii) nu numai pe timp de pace, ci mai ales pe timp de război.

Infrastructura de apărare critică conţine, prin urmare, o categorie de elemente cu rol decisiv în asigurarea funcţionării sistemelor de securitate (de apărare), prin trecerea subsistemelor lor principale în capacităţi (capabilităţi) şi prin garantarea funcţionării performante a celorlalte elemente şi subsisteme acţionale, manageriale şi logistice în cele mai diverse situaţii. Caracteristicile pentru care unele infrastructuri de apărare (securitate) sunt considerate critice sunt foarte bine descrise de către gl. bg. (r) dr. Constantin Onişor în lucrarea „Infrastructurile militare critice”.[1]

Dezvoltarea unei infrastructuri teritoriale moderne şi eficiente, compatibilă cu cele din NATO şi Uniunii Europene este de mare importanţă în procesul de dezvoltare a României în cadrul celor două organizaţii. De asemenea, amplasarea facilităţilor militare americane pe teritoriul ţării noastre începând cu luna decembrie 2005, aduce un spor de securitate României, în primul rând infrastructurii teritoriale şi infrastructurii de apărare.

Programele comunitare cu finanţare externă pentru infrastructura de apărare românească sunt numeroase. Analiza noastră vizează în primul rând situaţia economiei româneşti, a economiei de piaţă, a structurii de apărare, şi a efectelor care le au asupra securităţii interne, europene şi internaţionale. Prin demersul nostru vom cerceta modalitatea în care finanţarea asigurată de Uniunea Europeană sub forma programelor comunitare contribuie la mărirea potenţialului infrastructurii româneşti de a satisface nevoile de securitate naţională şi europeană.

[1] Gl. bg. (r) dr. Constantin Onişor în lucrarea *Infrastructurile militare critice*, Revista de ştiinţe militare nr.1/2008, p.29..

Dacă nu există securitate energetică, securitate alimentară, securitatea transporturilor, securitatea sanitară, culturală şi ecologică, securitatea financiară şi informaţională, nu se poate asigura nici securitatea sistemului naţional de apărare.

Prin infrastructura teritorială înţelegem ansamblul construcţiilor, lucrărilor, obiectivelor, amenajărilor care deţin sau pot obţine prin adaptare o utilizare în război sau în situaţii de criză şi fie pot amplifica avantajele şi proprietăţile oferite de factorul natural geografic, fie pot contribui la creşterea capacităţii de apărare a tuturor forţelor şi la menţinerea viabilităţii infrastructurii naţionale de apărare.

Infrastructura de transport (care conţine atât infrastructura civilă, cât şi cea militară) reprezintă un obiectiv de interes naţional, deoarece aceasta satisface cererile de servicii publice, de transport călători şi mărfuri, şi asigură necesităţile strategice ale ţării. Ea contribuie direct atât la asigurarea legăturii între toate localităţile ţării, cât şi cu alte localităţi din exteriorul frontierelor şi la integrarea ţării în spaţiul economic, social şi cultural european şi internaţional. Pentru asigurarea dezvoltării şi în primul rând funcţionalităţii infrastructurii de transport este necesară absorbţia fondurilor UE în scopul: stopării deteriorării sistemului de transport; restabilirii infrastructurii transporturilor şi alinierii la standardele UE (viteză, elasticitate, confort, siguranţa circulaţiei şi protecţia mediului); racordării economice la sistemul european de transport pentru integrarea sistemului naţional de transport în cel european; dezvoltării infrastructurii specifice transporturilor multimodale; modernizării parcului de vagoane şi a liniilor de cale ferată care să permită viteze de circulaţie mai mari de 140 km/h; reabilitării drumurilor naţionale şi locale precum şi începerii procesului construirii de autostrăzi într-o manieră occidentală; modernizării porturilor şi a trecerilor permanente peste cursurile de apă şi infrastructurii aeroportuare; punerii în exploatare a noi tronsoane de metrou etc. Toate aceste cerinţe nu se vor putea realiza fără absorbţia fondurilor puse special la dispoziţia României de către UE, fonduri care nu au fost consumate nici măcar în proporţie de 10%. „Comisarul român Dacian Cioloş le-a transmis autorităţilor române care sunt principalele probleme pentru care rata de absorbţie pe fondurile europene în România este foarte mică. A reclamat profesionalismul celor care lucrează în administraţie şi a menţionat problemele legate de corupţie”.[2] Danuta Hubner, intervievată de „Adevărul”, pe data de 18 august 2011, preciza: „Calitatea administraţiei este o problemă, dar şi tendinţa de a impune noi proceduri, peste cele impuse deja la nivel european, şi aşa complicate. Nu este absolut deloc nevoie de aşa ceva”.[3]

[2] Danuta Hubner, *România riscă să piardă bani, nu mai e timp de irosit!*, Adevărul, 18 august 2011, p. 15.
[3] Ibidem.

Pentru asigurarea funcţionalităţii infrastructurii de telecomunicaţii este necesară realizarea reţelei naţionale de bază prin cabluri de fibră optică şi tehnologie UE, denumită „Ierarhia Digitală Sincronă" (SDH), cu trei inele naţionale. Această tehnologie, SDH, va asigura legăturile de rezervă între fiecare localitate urbană de pe teritoriul naţional. De asemenea se va urmări conectarea centrelor mici cu cele regionale; realizarea sau dezvoltarea unor centre de comunicaţie de tip protejat inclusiv la comutaţie internaţională în scopul asigurării unui sistem de rezervare garantată; asigurarea facilităţilor (pe baza lucrărilor de tip permanent) pentru conectarea directă a centrelor de transmisiuni la reţeaua naţională de fibră optică.

Se ştie că dezvoltarea infrastructurii constituie o condiţie esenţială pentru progresul şi prosperitatea unei ţări, deoarece infrastructura reprezintă coloana vertebrală a economiei naţionale. Prin urmare, dezvoltarea României depinde, în primul rând, de crearea unei infrastructuri moderne prin absorbţia de fonduri europene şi prin atragerea atât a investitorilor străini cât şi a celor autohtoni.

România trebuie să recupereze un decalaj enorm în domeniul infrastructurii, faţă de celelalte ţări membre ale Uniunii Europene. Unele studii internaţionale ne dezvăluie că starea deplorabilă a drumurilor şi lipsa investiţiilor reprezintă un impediment major pentru dezvoltarea economică. Două treimi din suprafaţa totală a infrastructurii din România trebuie refăcută, ceea ce înseamnă că modernizarea infrastructurii româneşti la standarde europene reprezintă o prioritate pentru perioada 2007-2013, ţara noastră fiind principala beneficiară a fondurilor de coeziune ale Uniunii Europene pentru perioada 2007-2013.

Noi am mai adăuga şi faptul că spre deosebire de celelalte state ale UE, în România o autostradă, un drum naţional, judeţean sau comunal, un stadion, un patinoar, un bazin olimpic sau orice alt element de infrastructură costă de câteva ori mai mult din cauza corupţiei, fenomen care nu permite dezvoltarea infrastructurii acestei ţări.

Se impune realizarea unui consens al partidelor parlamentare în privinţa modernizării urgente a infrastructurii româneşti la standardele UE.

Conceptul dezvoltării regionale desemnează impulsionarea şi diversificarea activităţilor economice, stimularea investiţiilor în sectorul privat, contribuţia la reducerea şomajului şi îmbunătăţirea nivelului de trai.

Dezvoltarea regională în România a început după implementarea programului PHARE, în 1996, pentru reducerea decalajelor economice şi sociale existente între diversele regiuni, ceea ce a însemnat implicarea tuturor domeniilor începând cu cele economice şi terminând cu cele social-culturale.

Infrastructura teritorială reprezintă unul dintre cele mai rămase în urmă domenii ale amenajării teritoriului din România, fiind caracterizată prin sectoarele

de căi rutiere şi feroviare nemodernizate, în stare necorespunzătoare şi cu o capacitate redusă de preluare a fluxurilor mari, prin puncte critice precum pasajele la nivel, traversările de localităţi şi poduri. Din cauza lipsei de interes a factorilor de decizie politică numeroase localităţi sunt lipsite de legături telefonice, nu sunt racordate la sistemul energetic şi nici măcar la reţelele de drumuri comunale; nu sunt valorificate resursele de energie neconvenţională, traseele intens solicitate sunt deficitare în asigurarea transportului în comun între localităţi, gările şi aeroporturile sunt nemodernizate etc.

Regiunile de Dezvoltare din România (Regiunea **Nord-Est,** Regiunea **Sud-Est,** Regiunea **Sud-Muntenia,** Regiunea **Sud-Vest Oltenia,** Regiunea **Vest,** Regiunea **Nord-Vest,** Regiunea **Centru,** Regiunea **Bucureşti-Ilfov)** sunt sub nivelul mediu de dezvoltare economică al regiunilor din ţările membre ale Uniunii Europene. De aceea sunt necesare măsuri, care au ca scop diminuarea dezechilibrelor regionale şi prevenirea altor dezechilibre internaţionale, care să sprijine creşterea economică şi îmbunătăţirea condiţiilor de viaţă prin valorificarea eficientă a potenţialului regional şi local, stimularea iniţiativelor şi cooperării interregionale interne.

Pentru a putea fi aplicată această politică de dezvoltare regională s-au înfiinţat cele opt regiuni de dezvoltare, care cuprind tot teritoriul României şi care au fost enumerate în rândurile precedente. Fiecare regiune de dezvoltare cuprinde mai multe judeţe şi nu reprezintă unităţi administrativ-teritoriale, nu au personalitate juridică, fiind rezultatul unui acord liber între consiliile judeţene şi cele locale.

România a primit, după aderarea la Uniunea Europeană, asistenţa financiară pentru dezvoltare, dar nu a fost capabilă să beneficieze încă de aceste fonduri şi nici pe viitor nu se întrezăresc rezultate satisfăcătoare. Fondurile sunt alocate statelor membre potrivit politicilor Uniunii Europene. *Politica de Coeziune Economică şi Socială (PCES)* reprezintă politica fundamentală a UE pentru reducerea disparităţilor de dezvoltare economică şi socială între statele membre şi regiunile UE, îmbunătăţirea funcţionării Pieţei unice şi promovarea dezvoltării stabile şi durabile a UE. De asemenea, Uniunea promovează şi Politicile complementare de dezvoltare care sunt: *Politica Agricolă Comună a Uniunii Europene* (PAC) şi *Politica Comună de Pescuit* (PCP).

Instrumentele structurale (mijloacele financiare prin care se implementează PCES) cuprind cele două Fonduri Structurale (Fondul European de Dezvoltare Regională şi Fondul Social European), şi Fondul de Coeziune, toate trei fondurile fiind cunoscute sub denumirea generică de Fonduri Structurale şi de Coeziune (FSC).

Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) susţine dezvoltarea economică durabilă la nivel regional şi local prin diversificarea structurilor economice în următoarele domenii: cercetare şi dezvoltare tehnologică, inovare şi antreprenoriat, societatea informaţională, întreprinderi mici şi mijlocii (IMM), protecţia mediului, turism şi energie.

Fondul Social European (FSE) este destinat sporirii adaptabilităţii forţei de muncă şi a întreprinderilor, creşterii accesului pe piaţa forţei de muncă, prevenirii şomajului, prelungirii vieţii active şi creşterii gradului de participare pe piaţa muncii a femeilor şi a migranţilor, sprijinirii incluziunii sociale a persoanelor dezavantajate şi combaterii discriminării.

Prin intermediul Fondului de Coeziune (FC) se finanţează proiecte destinate protecţiei mediului şi reţelelor de transport transeuropene, dezvoltării durabile şi proiecte pentru îmbunătăţirea managementului traficului aerian şi rutier, modernizarea transportului urban, precum şi dezvoltarea şi modernizarea transportului multimodal.

Documentele naţionale de programare care stau la baza implementării Fondurilor Structurale şi de Coeziune sunt: Planul Naţional de Dezvoltare 2007-2013 (PND), Cadrul Strategic Naţional de Referinţă 2007-2013 (CSNR) şi Programele Operaţionale (PO), detaliate fiecare printr-un Program Complement (PC).

În vederea accesării Fondurilor Structurale şi de Coeziune (FSC) ale Uniunii Europene, s-a elaborat Planul Naţional de Dezvoltare 2007-2013, pe baza strategiilor sectoriale de dezvoltare şi a strategiei naţionale de dezvoltare regională, urmărindu-se planificarea dezvoltării economice şi sociale a ţării, similară celei realizate de statele membre ale UE, pe patru priorităţi tematice: 1) Dezvoltarea infrastructurii la standarde europene; 2) Îmbunătăţirea competitivităţii pe termen lung a economiei româneşti; 3) Dezvoltarea şi utilizarea mai eficientă a capitalului uman; 4) Construirea unei capacităţi administrative eficiente.

Totodată, s-a stabilit ca prioritate teritorială „Promovarea dezvoltării teritoriale echilibrate”.

Implementarea strategiei Cadrului Strategic Naţional de Referinţă 2007-2013 se realizează prin Programele Operaţionale elaborate de către Autorităţile de Management. Aceste programe definesc domeniile majore de intervenţie ale Fondurilor Structurale şi de Coeziune, în conformitate cu prevederile regulamentelor europene. Elaborarea lor trebuie realizată sub coordonarea metodologică a Ministerului Finanţelor Publice. Finanţarea acţiunilor din Programele Operaţionale se realizează atât din fonduri europene, cât şi din cele naţionale (buget de stat, bugete locale, alte surse publice, surse private).

Cadrul Strategic Naţional de Referinţă cuprinde strategia de sprijinire a Programelor Operaţionale, care vor fi cofinanţate de cele trei Fonduri Europene: Fondul de Dezvoltare Regională, Fondul European Social şi Fondul de Coeziune.

Obiectivul global al *Programului Operaţional Sectorial de Transport* (POST) este acela de realizare a unui sistem de transport în România, care să asigure circulaţia rapidă şi eficientă, în condiţii de siguranţă şi la standarde europene, a persoanelor şi bunurilor, la nivel naţional şi internaţional. În scopul realizării obiectivului POST, este necesar ca fondurile UE şi cele de la buget să fie concentrate pe modernizarea şi dezvoltarea infrastructurii Reţelei Trans-Europene de Transport (TEN-T) şi naţionale, pe toate modurile de transport. Factorii de decizie politică trebuie să înţeleagă că reţeaua feroviară are un rol important în infrastructura de transport din România şi pentru dezvoltarea acesteia sunt necesare nu numai investiţii în infrastructură, ci şi îmbunătăţirea calităţii serviciilor. În acest proces de modernizare, o atenţie deosebită trebuie acordată dezvoltării durabile a sectorului transport pe următoarele patru axe prioritare:

1) Modernizarea şi dezvoltarea infrastructurii de transport are scopul de a întări coeziunea teritorială dintre România şi statele membre UE, prin reducerea duratelor călătoriilor, în condiţii de siguranţă şi servicii de calitate sporite, atât pentru pasageri, cât şi pentru mărfuri, către destinaţiile principale, în România si în Europa, de-a lungul Axelor Prioritare TEN-T 7, 18 şi 22. În acest scop se vor construi autostrăzi şi se vor moderniza cele existente, se va moderniza infrastructura feroviară şi navală, pentru a creşte calitatea, eficienţa şi viteza de transport şi creşterea volumului traficului de pasageri şi marfă. Se va urmări în special dezvoltarea reţelei de autostrăzi (prioritatea TEN-T nr.7) şi modernizarea infrastructurii feroviare din punct de vedere al inter-operabilităţii (prioritatea TEN-T nr.22), precum şi dezvoltarea transportului naval pe căile navigabile interioare (prioritatea TEN-T nr.18).

2) Pentru modernizarea şi dezvoltarea infrastructurii naţionale de transport în afara axelor prioritare TEN-T se va urmări modernizarea şi dezvoltarea infrastructurii rutiere, feroviare, navale şi aeriene din reţeaua naţională care se află în afara axelor prioritare TEN-T, pentru creşterea volumului şi vitezei traficului de pasageri şi marfă, în condiţii de siguranţă şi calitate a serviciilor sporite, inclusiv în ceea ce priveşte inter-operabilitatea feroviară.

3) Pentru promovarea echilibrului dintre modurile de transport se va urmări modernizarea materialului rulant feroviar de pasageri din reţelele feroviare naţionale şi TEN-T în scopul furnizării de servicii mai rapide, mai sigure şi de o calitate mai bună, la standarde europene de inter-operabilitate. Pentru transportul feroviar naţional şi internaţional de persoane se va moderniza materialul rulant de cale ferată, astfel încât transportul feroviar să poată concura cu transportul rutier.

Acest obiectiv corespunde efortului general de revitalizare a căilor ferate, pentru echilibrarea modurilor de transport, obiectivul Cartei Albe a CE (conform Politicii europene în transport până în 2010).

4) Pentru dezvoltarea durabilă a sectorului de transport se vor implementa principiile de dezvoltare durabilă a sectorului transport în România, pe baza concluziilor Consiliului European de la Cardiff (1998) şi Strategiei europene de dezvoltare durabilă (Gothenburg 2001). Astfel se vor promova nivele crescute de siguranţă, se va minimiza efectele adverse asupra mediului şi se va promova transportul inter-modal şi combinat.

Obiectivul global al *Programului Operaţional Sectorial de Mediu* este de a îmbunătăţi standardele de viaţă şi calitatea mediului, punându-se accent în special pe respectarea acquis-ului referitor la mediu. Programul sectorial operaţional în acest domeniu urmăreşte reducerea decalajului dintre Uniunea Europeană şi România, în ceea ce priveşte respectarea standardelor de mediu, pentru realizarea următoarelor scopuri pe termen lung: asigurarea accesului general la utilităţile publice de bază, îmbunătăţirea calităţii mediului şi consolidarea capacităţii instituţionale şi a guvernării. Toate obiectivele specifice ale Axelor Prioritare corespund acquis-ului European de mediu şi angajamentelor asumate în procesul de negociere (la Capitolul 22 „Mediu“). Avem în vedere cele cinci axe prioritare:

1) Extinderea şi modernizarea infrastructurii de apă are ca obiective: asigurarea serviciilor de apă şi canalizare, la tarife accesibile, furnizarea de apă potabilă de calitate corespunzătoare în toate localităţile urbane; îmbunătăţirea calităţii cursurilor de apă; creşterea calităţii managementului apelor uzate şi nămolurilor provenite din staţiile de epurare.

2) - Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deşeurilor şi reabilitarea locurilor contaminate are ca obiective: creşterea ratei de conectare la servicii publice de salubritate, la un nivel calitativ european şi la tarife europene; reducerea cantităţii de deşeuri depozitate; creşterea cantităţii de deşeuri reciclate şi refolosite; reducerea numărului de locuri (zone) contaminate.

3) Îmbunătăţirea sistemelor municipale de termoficare în zonele selectate are ca obiective: reducerea emisiilor de poluanţi ai centralelor de termoficare; micşorarea nivelului de concentraţie al poluanţilor în toate localităţile; îmbunătăţirea stării de sănătate a cetăţenilor din localităţile vizate.

4) – Se vor implementa sistemele adecvate de management pentru protejarea naturii pentru conservarea diversităţii biologice, a habitatelor naturale, a speciilor sălbatice de floră şi faună şi asigurarea managementului durabil al zonelor protejate.

5) – Se va implementa o infrastructură adecvată în scopul prevenirii riscurilor naturale în zonele cele mai vulnerabile pentru realizarea unui

management durabil al inundaţiilor în zonele de risc ridicat; se va asigura protecţia şi se va reabilita litoralul Mării Negre.

Principalul obiectiv al *Programului Operaţional Sectorial Creşterea Competitivităţii Economice* este de a contribui la creşterea productivităţii întreprinderilor româneşti în primul rând prin modernizarea celor existente şi crearea unora noi, în special întreprinderi mici şi mijlocii (IMM) în sectoarele productive şi de servicii pentru afaceri.

Dezvoltarea antreprenoriatului prin îmbunătăţirea accesului la finanţare şi la infrastructura de afaceri va avea un rol important în asigurarea unui mediu economic viabil, cu posibilităţi de dezvoltare durabilă.

Prin dezvoltarea infrastructurii de cercetare, dezvoltare şi inovare (CDI), creşterea calităţii şi diversificarea ofertei de servicii inovative în sectorul productiv, valorificarea potenţialului tehnologiei informaţiilor şi comunicaţiilor (TIC) în procesele administrative se pot obţine rezultate care se vor putea aplica direct în economie pentru realizarea unei noi generaţii de produse şi servicii cu o mai mare valoare adăugată.

Prin reducerea intensităţii energetice, producerea de energie din surse regenerabile şi implementarea de tehnologii moderne pentru reducerea emisiilor datorate instalaţiilor energetice se va obţine creşterea competitivităţii economice şi sporirea protecţiei mediului. Promovarea României şi a potenţialului ei turistic ar putea impulsiona mediul economic şi competitivitatea prin sporirea încrederii investitorilor străini şi creşterea atractivităţii spaţiului românesc pentru turiştii străini. Şi în aceste domenii se vor urmări de asemenea cinci axe prioritare:

1) Sistemul inovativ de producţie va avea următoarele scopuri: modernizarea, îmbunătăţirea sau valorificarea echipamentului de producţie, inovarea proceselor productive şi sprijinirea adoptării standardelor europene şi internaţionale, creşterea gamei de produse; îmbunătăţirea serviciilor de consultanţă specializate şi sprijin pentru internaţionalizare în vederea dezvoltării segmentului de piaţă; sprijinirea dezvoltării antreprenoriatului; acces la finanţare, instrumente financiare inovatoare, accesibilitatea infrastructurii şi a serviciilor.

2) Cercetare şi dezvoltare pentru asigurarea competitivităţii va sprijini modernizarea şi dezvoltarea capacităţilor şi infrastructurii pentru cercetare, dezvoltare şi inovare (CDI), va îmbunătăţi gama de servicii inovatoare şi calitatea acestora şi va stimula cererea de inovare din sectorul productiv.

3) Tehnologia informaţiilor şi comunicaţiilor (TIC), nu numai pentru sectorul public, ci şi pentru cel privat, are ca scopuri extinderea infrastructurii TIC, promovarea introducerii inovării în sectorul productiv, în procesele administrative şi sociale; dezvoltarea unei pieţe pentru o nouă generaţie de conexiuni pentru produse şi servicii, crearea de portaluri, dezvoltarea de sisteme informaţionale

integrate pentru creşterea interoperabilităţii bazate pe sisteme „geographic information systems" (GIS) şi dezvoltarea de aplicaţii e-business.

4) Creşterea eficienţei energetice şi dezvoltarea durabilă a sistemului energetic (creşterea eficienţei energetice; intensificarea folosirii de surse energetice regenerabile; reducerea impactului sectorului energetic asupra mediului).

5) Programul „România - destinaţie atractivă pentru turism şi afaceri" are ca obiectiv îmbunătăţirea imaginii României din punct de vedere a destinaţiei turistice, în vederea creşterii atractivităţii atât în scop turistic cât şi pentru afaceri şi realizarea unui sistem integrat de oferte turistice.

Programul Operaţional Regional (POR) are ca scop accelerarea creşterii economice a Regiunilor rămase în urmă, ceea ce se poate realiza doar printr-o coordonare strânsă cu acţiunile prevăzute pentru celelalte programe operaţionale. POR urmează să acorde prioritate regiunilor rămase în urmă, prin folosirea resurselor regionale şi locale. Sprijinirea dezvoltării regiunilor se va face prin finanţare diferenţiată, astfel încât regiunile rămase în urmă să primească mai multe fonduri decât cele dezvoltate. POR are patru axe prioritare:

1) Îmbunătăţirea infrastructurii publice regionale şi locale prevede îmbunătăţirea infrastructurii de bază în transport, educaţie şi a infrastructurii sociale, cu scopul de a creşte atractivitatea şi accesibilitatea regiunilor şi de a stimula dezvoltarea lor socio-economică. Se va acorda o atenţie specială regiunilor mai puţin dezvoltate şi de asemenea zonelor din regiunile mai prospere care trec printr-o perioadă de declin. Domeniile principale de intervenţie identificate în infrastructura de transport şi socială sunt: reabilitarea/ modernizarea reţelelor judeţene şi locale de transport rutier; reabilitarea/ modernizarea/ dezvoltarea serviciilor de sănătate şi a infrastructurii sociale şi de siguranţă publică; reabilitarea/ modernizarea/ dezvoltarea infrastructurii educaţionale.

2) Întărirea mediului de afaceri regional şi local urmăreşte creşterea contribuţiei economiilor locale şi regionale la crearea produsului intern brut, prin sprijinirea acelor economii care au devenit mai puţin competitive în economia de piaţă şi crearea de structuri economice funcţionale, pentru susţinerea utilizării eficiente a potenţialului endogen al regiunilor – resurse naturale, materii prime, resurse umane -şi pentru stimularea economiilor regionale. Domeniile principale de intervenţie sunt: dezvoltarea structurilor de sprijin pentru afaceri specifice fiecărei regiuni şi sprijinirea iniţiativelor antreprenoriale locale.

3) Dezvoltarea turismului regional şi local urmăreşte crearea de surse suplimentare de venit la nivel regional/local şi crearea de noi locuri de muncă, prin dezvoltarea patrimoniului istoric, natural şi cultural al tuturor regiunilor (şi în interiorul regiunilor, în zonele izolate, cu potenţial turistic, care pot contribui la dezvoltarea lor economică şi la reducerea gradului de izolare). Domeniile

principale de intervenţie sunt: restaurarea şi dezvoltarea patrimoniului cultural şi istoric; dezvoltarea resurselor turistice naturale în contextul dezvoltării durabile; creşterea calităţii serviciilor turistice din punct de vedere al condiţiilor de cazare şi recreere.

4) Dezvoltarea urbană durabilă are ca obiectiv creşterea rolului centrelor urbane în dezvoltarea economică locală şi regională prin revitalizarea oraşelor mici şi mijlocii, dar şi a unor părţi ale celor mari, cu scopul reducerii diferenţelor existente. Principalele intervenţii vor fi: sprijinirea revitalizării urbane prin finanţarea de proiecte integrate de regenerare urbană pentru zonele urbane defavorizate, bine delimitate în interiorul zonelor urbane. Prin aceste proiecte se va reabilita mediul construit, se vor dezvolta centrele urbane şi spaţiile publice în scopul creşterii calităţii vieţii şi încurajării activităţilor economice; stimularea antreprenoriatului, crearea unor condiţii favorabile de ocupare, furnizarea de servicii de consiliere; sprijinirea incluziunii sociale, pentru asigurarea de şanse egale pentru bărbaţi şi femei, precum şi a condiţiilor pentru o mai bună integrare în viaţa socială şi în muncă.

Obiectivele strategice ale *Programului Operaţional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane* (POS DRU) urmăresc, la nivel European, participarea sporită pe piaţa muncii a unei resurse umane înalt calificată şi adaptabilă, modernizarea sistemului educaţional şi creşterea adaptabilităţii acestuia la cererea pieţei muncii, asigurarea educaţiei pe tot parcursul vieţii, creşterea adaptabilităţii angajaţilor şi a întreprinderilor, asigurarea calificărilor şi cunoştinţelor necesare integrării şi mobilităţii pe piaţa muncii şi sprijinirea dezvoltării economice. De asemenea se urmăreşte promovarea şi dezvoltarea acelor forme de economie socială şi modalităţi de asigurare a incluziunii sociale a personalelor care aparţin grupurilor vulnerabile, minorităţilor etnice sau populaţiei rromă. POS DRU are şase axe prioritare:

1) Educaţia şi formarea profesională în sprijinul creşterii economice şi dezvoltării societăţii bazate pe cunoaştere are ca obiective asigurarea premiselor pentru dezvoltarea unui capital uman competitiv prin dezvoltarea rutelor flexibile de învăţare pe tot parcursul vieţii, furnizarea de servicii educaţionale şi de formare profesională continuă moderne şi de calitate pentru toţi, care să răspundă cerinţelor specifice ale pieţei muncii şi societăţii bazate pe cunoaştere; modernizarea sistemului de educaţie şi formare profesională astfel încât să satisfacă nevoile pieţei muncii şi asumarea unei abordări comune a învăţării şi instruirii; sprijinirea asigurării calităţii, elaborarea curriculelor şcolare în sprijinul competitivităţii, asigurarea relevanţei ofertelor educaţionale.

2) Conectarea învăţării pe tot parcursul vieţii cu piaţa muncii urmăreşte crearea premiselor pentru îmbunătăţirea nivelului de educaţie, dezvoltarea de

programe de învăţare bazate pe acţiune şi creşterea capacităţii de angajare a resurselor umane pe tot parcursul vieţii, în contextul societăţii bazate pe cunoaştere; asigurarea educaţiei pe tot parcursul vieţii si a însuşirii competenţelor şi aptitudinilor cerute pe piaţa muncii.

3) Creşterea adaptabilităţii forţei de muncă şi a întreprinderilor, se referă, în principal la specializarea şi adaptarea forţei de muncă.

4) Modernizarea Serviciului Public de Ocupare are ca scopuri modernizarea SPO, diversificarea şi actualizarea serviciilor în sprijinul unei bune funcţionări a pieţei muncii.

5)Promovarea măsurilor active de ocupare (urmăreşte ocuparea forţei de muncă şi reducerea şomajului).

6) Promovarea incluziunii sociale - urmăreşte de asemenea ocuparea forţei de muncă şi reducerea şomajului.

Obiectivul general al *Programului Operaţional pentru Dezvoltarea Capacităţii Administrative* (PO DCA) este contribuirea la realizarea obiectivelor naţionale şi ale Uniuni Europene pentru a obţine progresul în dezvoltarea socio-economică potrivit obiectivelor de coeziune şi convergenţă. Acesta se va realiza prin creşterea activităţilor economice din România, creşterea gradului de ocupare a forţei de muncă si în îmbunătăţirea măsurabilă a furnizării de servicii publice la nivelul administraţiei publice centrale şi locale. Toate aceste realizări vor depinde direct de implementarea cu succes a unor reforme ale administraţiei publice care au ca scop întărirea capacităţii de management. Programul are doar două axe prioritare:

1) Întărirea intervenţiilor de politici publice în administraţia centrală are ca scopul de a contribui la dezvoltarea performanţei administraţiei centrale din România, de a moderniza şi integra procesele de formulare a propunerilor de politici publice şi relaţionarea lor cu planurile instituţionale strategice; de a finaliza reformele funcţiei publice care vizează raţionalizarea structurilor administraţiei centrale, de a implementa managementul performanţei şi consolidarea reformelor prin intervenţii durabile de instruire şi de a introduce o cultură de monitorizare şi evaluare a rezultatelor.

2) Dezvoltarea capacităţii de creştere a performanţei serviciilor în administraţia locală are următoarele scopuri: 1) de a contribui la reforma administraţiei publice judeţene şi sub-judeţene prin implementarea unui management al reformei care se adresează unor elemente cheie ale ciclului de management strategic; 2) de a moderniza şi integra procesele privind planificarea strategică şi a activităţilor, managementul resurselor umane (managementul performanţei) şi rezultatul activităţilor de monitorizare şi evaluare; 3) de a oferi

sprijin pentru implementare organizaţiilor judeţene şi sub-judeţene (orăşeneşti şi comune) în vederea creşterii eficienţei şi calităţii furnizării de servicii publice.

Programul Operaţional pentru Asistenţă Tehnică la nivel naţional are ca obiectiv să asigure sprijin pentru coordonarea şi implementarea instrumentelor structurale în România. Acest program conţine trei axe prioritare:

1): Sprijinirea implementării instrumentelor structurale şi coordonării programelor urmăreşte: atingerea unei capacităţi administrative suficiente pentru o implementare şi absorbţie eficientă şi efectivă a instrumentelor structurale în perioada 2007-2013 şi pregătirea intervenţiilor viitoare ale instrumentelor structurale.

2) Dezvoltarea şi sprijinirea funcţionării Sistemului Informatic Unic de Management (SMIS) are ca obiectiv funcţionarea SMIS, dezvoltarea organizaţională şi funcţională şi extinderea continuă a sistemului pentru a permite accesul prompt la date din toate instituţiile care au atribuţii în procesul instrumentelor structurale şi instituirea unui management eficient al programelor europene, pe baza reglementărilor naţionale şi europene.

3) Scopul diseminării de informaţii şi promovării instrumentelor structurale este de a informa potenţialii candidaţi cu privire la oportunităţile existente şi a promova în domeniul cunoaşterii publice obiectivele şi realizările instrumentelor structurale şi ale Planului Naţional de Dezvoltare, precum şi de a asigura recunoaşterea rolului instrumentelor structurale ale UE.

Planul Naţional de Dezvoltare (PND) este un concept specific politicii europene de coeziune economică şi socială, destinat să ofere o concepţie coerentă şi stabilă privind dezvoltarea statelor membre ale Uniunii Europene, cu privire la priorităţi de dezvoltare, programe, proiecte, în concordanţă cu principiul programării fondurilor structurale. PND are obiectivul de a alinia politica naţională de dezvoltare la priorităţile Uniunii Europene de dezvoltare, prin implementarea măsurilor considerate stimuli de dezvoltare socio-economică durabilă la nivel european.

În scopul reducerii decalajelor importante de performanţă pe care România le prezintă în raport cu statele membre UE se urmăreşte creşterea competitivităţii economice şi dezvoltarea economiei bazate pe cunoaştere prin creşterea productivităţii întreprinderilor româneşti pentru reducerea decalajelor faţă de productivitatea medie la nivelul Uniunii. De aceea trebuie generată, până în anul 2015, o creştere medie a productivităţii de aproximativ. 5% anual pentru a permite României să atingă un nivel de aproximativ 50% din media UE. Ţara noastră trebuie deci să susţină investiţiile productive (utilaje şi tehnologii noi), să certifice întreprinderile şi produsele, să creeze un mediu favorabil finanţării afacerilor, să dezvolte infrastructura de afaceri (incubatoare, centre de afaceri, clustere

emergente), să sprijine eforturile de internaţionalizare a întreprinderilor, şi să promoveze potenţialul turistic românesc.

În cadrul strategiei infrastructurii transporturilor, un obiectiv principal îl reprezintă extinderea acestei infrastructuri şi modernizarea acesteia, precum şi asigurarea tuturor celorlalte condiţii privind dezvoltarea sustenabilă a economiei, astfel încât volumul activităţii de transport în Produsul Intern Brut să crească de la 3,6 miliarde euro la cel puţin 7 miliarde euro până în anul 2015. În vederea atingerii acestui obiectiv, strategia dezvoltării şi modernizării infrastructurii româneşti de transport se va realiza prin intermediul modernizării, construcţiei şi dezvoltării infrastructurii de transport trans-europene şi a reţelelor de legătură, prin modernizarea şi construcţia de infrastructuri rutiere, feroviare, navale şi aeroportuare trans-europene şi de interes naţional şi îmbunătăţirea serviciilor aferente, prin modernizarea şi construcţia de infrastructuri rutiere, feroviare (inclusiv serviciile aferente) şi navale. Realizarea dezvoltării durabile a sectorului transporturi, se va face prin promovarea intermodalităţii, îmbunătăţirea siguranţei traficului pe toate modurile de transport, reducerea impactului lucrărilor şi activităţilor de transport asupra poluării mediului şi asigurarea siguranţei infrastructurii de transport.

În domeniul protecţiei mediului, trebuie îmbunătăţite standardele de viaţă prin asigurarea serviciilor de utilităţi publice la standardele (de calitate şi cantitate) europene, în infrastructurile de apă şi deşeuri, prin dezvoltarea sistemelor de infrastructură de apă şi apă uzată în localităţi şi crearea sau consolidarea companiilor regionale de profil, şi prin dezvoltarea sistemelor integrate de management al deşeurilor (colectare, transport, tratare/eliminare a deşeurilor în localităţile vizate; desfiinţarea depozitelor necorespunzătoare). Totodată, se va urmări îmbunătăţirea sistemelor sectoriale de management de mediu, cu accent pe: dezvoltarea sistemelor specifice de management al apei şi deşeurilor, a celor de management al resurselor naturale (conservarea diversităţii biologice, reconstrucţia ecologică a sistemelor deteriorate, prevenirea şi intervenţia în cazul riscurilor naturale – în special inundaţii), dar şi pe îmbunătăţirea infrastructurii de protecţie a aerului. Pentru promovarea unei economii rurale şi creşterea productivităţii în sectorul agricol se va dezvolta o agricultură competitivă bazată pe cunoaştere şi iniţiativă privată şi se va proteja patrimoniul natural cultural şi istoric al zonelor rurale din România. Trebuie să crească competitivitatea economiei agroalimentare şi silvice prin adaptarea ofertei la cerinţele pieţei, în care scop se va acorda sprijin financiar în special pentru modernizarea fermelor şi îmbunătăţirea capitalului uman din agricultură (măsuri de consultanţă şi sprijinire a tinerilor fermieri, măsuri de încurajare a asocierii producătorilor), precum şi pentru îmbunătăţirea calităţii produselor; creşterea standardelor de viaţă în zonele rurale prin diversificarea

activităţilor rurale: stimularea activităţilor non-agricole, promovarea agro-turismului precum şi dezvoltarea de micro-întreprinderi în amontele şi avalul producţiei agricole, toate acestea în contextul unor servicii de bază de bună calitate. Dezvoltarea economică durabilă a fermelor şi a exploataţiilor forestiere, vizează implementarea unor acţiuni ce privesc utilizarea durabilă a terenului agricol şi forestier, materializate în acordarea de plăţi pentru agro-mediu şi bunăstarea animalelor, plăţi compensatorii pentru terenurile cu handicap natural, precum şi prime de împădurire, dar şi în realizarea unor acţiuni de prevenire a calamităţilor naturale. Majoritatea acestor deziderate au rămas doar pe hârtie şi nu au fost transpuse în realitate deoarece fondurile s-au dus pe cu totul alte scopuri, în primul rând politice şi clientelare.

Pentru reducerea disparităţilor de dezvoltare între regiunile ţării se impunea o creştere economică mai accelerată a regiunilor slab dezvoltate, în vederea diminuării diferenţelor de dezvoltare interregionale şi intraregionale, ceea ce de asemenea nu s-a realizat încă. Realizarea priorităţii PND privind dezvoltarea echilibrată a tuturor regiunilor ţării trebuie înfăptuită printr-o abordare integrată, bazată pe o combinare a investiţiilor publice în infrastructura locală, politici active de stimulare a activităţilor de afaceri şi sprijinirea valorificării resurselor locale.

Trebuie îmbunătăţită infrastructura publică regională şi locală prin creşterea competitivităţii regiunilor ca locaţii pentru afaceri, prin îmbunătăţirea infrastructurii de transport, a infrastructurii de sănătate, servicii sociale şi educaţie, precum şi a infrastructurii de siguranţă publică pentru situaţii de urgenţă, dezastre naturale şi tehnologice. De asemenea trebuie consolidat mediul de afaceri regional şi local, dezvoltată infrastructura de afaceri şi sprijinite activităţile locale de afaceri cu caracter inovativ, creând conexiunile necesare între activităţile productive şi cele de cercetare-dezvoltare-inovare. Nu trebuie uitată nici dezvoltarea turismului regional şi local, ci realizată o creştere a gradului de atractivitate turistică a regiunilor prin crearea unei infrastructuri adecvate şi îmbunătăţirea serviciilor specifice, dezvoltarea de forme alternative de turism, protecţia şi promovarea patrimoniului natural şi cultural la nivel local şi regional, ceea ce de asemenea nu s-a transformat în realitate încă.

Pentru dezvoltarea urbană durabilă se impune regenerarea zonelor urbane care au suferit din cauza restructurării industriale sau care au grave probleme socio-economice, precum şi consolidarea reţelei de centre urbane cu potenţial de dezvoltare pentru ca acestea să acţioneze ca adevărate motoare ale creşterii economice regionale şi cooperării teritoriale europene. Acest sub-obiectiv se încadrează în noul Obiectiv de intervenţie din cadrul Politicii de Coeziune pentru perioada 2007-2013 („Cooperare teritorială europeană”) consacrat integrării armonioase şi echilibrate a întregului teritoriu al UE, prin implementarea cooperării

între diferitele entităţi teritoriale la nivel transfrontalier, transnaţional şi interregional, în probleme de interes comunitar. Sub-obiectivul va fi înfăptuit prin realizarea de acţiuni în domeniul cooperării transfrontaliere, transnaţionale şi interregionale, în scopul integrării socio-economice a zonelor de graniţă şi creşterii atractivităţii şi accesibilităţii regiunilor României în cadrul UE.

În România se impune iniţierea rapidă a unui proces de dezvoltare, modernizare şi asigurare a protecţiei infrastructurii de apărare, a elementelor vitale ce vizează pregătirea instituţiilor, societăţii, economiei şi teritoriului naţional pentru a face faţă riscurilor şi ameninţărilor la adresa securităţii. Trebuie reconfigurate instituţiile şi procedurile naţionale în concordanţă cu dinamica procesului unional şi adaptată atât legislaţia, cât şi doctrinele şi strategiile la cerinţele impuse de noile riscuri şi ameninţări şi la cerinţele determinate de nevoile de cooperare în cadrul NATO, Uniunii Europene şi parteneriatelor strategice.

Printre necesităţile strategice ale României la loc de frunte stă dezvoltarea rapidă a unor reţele de infrastructură specializate, eficiente şi rezistente la diferite riscuri, care să fie compatibile cu reţelele europene şi euro-atlantice, capabile să potenţeze atât dezvoltarea susţinută şi modernizarea accelerată a economiei, cât şi securitatea naţională. În acest sens trebuie lansate programe viabile de investiţii naţionale, în cooperare şi în parteneriat. Ca domenii prioritare se impun în mod deosebit: infrastructura de transport, construcţia de autostrăzi şi modernizarea infrastructurii feroviare şi reţeaua de management a traficului; infrastructura energetică; infrastructura de comunicaţii; managementul potenţialului hidrografic şi protecţia împotriva inundaţiilor; precum şi restructurarea sistemului bazelor militare.

Pentru adaptarea şi modernizarea infrastructurii, principalele direcţii de acţiune considerăm că sunt următoarele: reabilitarea, modernizarea şi dezvoltarea infrastructurii de transport pentru îmbunătăţirea calităţii serviciilor, eficientizarea transportului (de călători şi marfă) şi alinierea la standardele europene de transport. O altă direcţie de acţiune ar fi dezvoltarea, securizarea şi realizarea unor noi reţele de aprovizionare cu energie, în consens cu proiectele strategice ale Uniunii Europene şi cu interesele României. Următoarea este promovarea noilor tehnologii şi dezvoltarea sistemului informatic din domeniul securităţii, în conformitate cu standardele europene. Alte direcţii considerăm că sunt: adaptarea programului naţional de securitate aeronautică şi portuară la noile tipuri de ameninţări; modernizarea infrastructurii militare, precum şi pregătirea şi modernizarea capacităţilor oferite în cadrul NATO, Uniunii Europene şi parteneriatelor strategice; identificarea domeniilor de risc, elaborarea hărţilor cuprinzând riscuri probabile şi dezvoltarea într-o concepţie nouă a infrastructurii, pentru apărarea populaţiei de pericolele unor calamităţi naturale, dezastre şi accidente ecologice;

reducerea riscului de declanşare a unor incidente sau accidente nucleare şi asigurarea securităţii instalaţiilor nucleare.

Pe lângă acestea apreciem că trebuie elaborate strategii unitare de creştere a fiabilităţii, protecţiei, şi apărării infrastructurii de apărare şi în special a celei critice, care asigură continuitatea, coerenţa, unitatea metodologică şi procedurală, precum şi eficacitatea şi eficienţa antiteroristă. Securitatea infrastructurii critice de apărare trebuie să vizeze nu numai contracararea riscurilor generate de acţiuni ostile, ci şi a celor produse de accidente sau forţe ale naturii. În acest sens trebuie prevăzute atât măsurile de suport şi rezistenţă, cât şi cele de reabilitare urgentă a funcţionării activităţilor în situaţia distrugerii sau avarierii elementelor din compunerea infrastructurii.

În urma apartenenţei reale la comunitatea europeană şi euroatlantică, România, prin strategia sa de securitate naţională, contribuie activ, substanţial şi predictibil la securitatea internaţională şi regională, având un profil strategic distinct în cadrul NATO şi al Uniunii Europene. Această strategie şi direcţiile de acţiune stabilite stau la baza conceptuală pentru elaborarea celorlalte documente cu privire la funcţionarea instituţiilor ce compun sectorul securităţii naţionale, precum şi elementele de bază în fundamentarea programelor de alocare a resurselor.

Principalele resurse pentru îndeplinirea acestui program sunt resursele umane, timpul-ca resursă strategică fundamentală şi evident voinţa politică a forţelor cărora poporul le v-a încredinţa responsabilitatea guvernării, dar mai ales legătura acestora cu poporul, cu oamenii care şi-au pus speranţele în acest program. Mai adăugăm şi faptul că responsabilitatea politică faţă de oameni şi pentru securitatea lor este şi o imensă responsabilitate morală.

Realizarea obiectivelor dezvoltării infrastructurii de apărare pe baza strategiei securităţii naţionale implică un efort major de conştientizare a acestei răspunderi şi de respectare a judecăţii poporului care s-a angajat întotdeauna conştient în realizarea idealurilor naţionale. Experienţa de peste două decenii în dinamizarea eforturilor vizând construcţia democraţiei şi a prosperităţii dă de gândit încrederii societăţii româneşti în factorul politic, iar apartenenţa ţării noastre la comunitatea euroatlantică reprezintă principala garanţie a modernizării şi dezvoltării infrastructurii de apărare.

În concluzie, finanţarea dobândită de la UE sub forma programelor comunitare nu a fost utilizată în cel mai eficient mod posibil în scopul dezvoltării infrastructurilor şi în special a dezvoltării celei de apărare. Este, deci, necesar ca în viitor aceste programe şi fonduri europene să fie utilizate mai eficient de statul român pentru asigurarea creşterii capacităţii infrastructurii de apărare de a răspunde nevoilor de apărare şi securitate naţionale şi europene.

În caz contrar există riscul să pierdem fondurile UE destinate României din cauza nerespectării regulilor comunitare şi a termenului în care trebuie investiţi banii respectivi. România poate pierde banii europeni încă din actuala perioadă de programare şi de aceea administraţia română nu mai trebuie să piardă timpul. Este necesar ca România să compună proiecte nu numai pentru perioada actuală, care se va încheia în decembrie 2013, ci şi pentru perioada următoare (care începe în 2014) în special pentru marile proiecte de infrastructură, inclusiv pentru infrastructura de apărare.

BIBLIOGRAFIE

*** Strategia de Securitate Naţională a României, Bucureşti, 2007
*** Cadrul Strategic Naţional de Referinţă 2007-2013
*** Planul Naţional de Dezvoltare a României 2007-2013
Cernăianu, Adrian, *Infrastructura teritorială şi acţiunile militare*, Editura Universităţii Naţionale de Apărare „Carol I", Bucureşti, 2003
Gl. bg. (r) dr. Constantin Onişor în lucrarea „Infrastructurile militare critice", Revista de ştiinţe militare nr.1/2008,
Danuta Hubner, *România riscă să piardă bani, nu mai e timp de irosit!*, Adevărul, 18 august 2011www.fondurile-europene.ro
www.guv.ro